S.Andreas – 27e zondag door het Jaar – 5 oktober 2025

Thema: 'En toch'……

Inleiding Voor deze viering heb ik gekozen als thema 'en toch'. Weet u wat dat betekent? Het kan raar gaan in de wereld, God lijkt niet te bestaan. Maar ik blijf 'en tóch' zeggen; tóch blijf ik geloven dat het anders kán/zál worden. De lezingen lijken hier over te gaan'. Wij gaan strakjes daarover nadenken.

Eerste lezing *Uit de profeet Habakuk 1, 2-3; 2 ,2-4 .*
Habakuk, een profeet die leeft rond 600 voor Christus, wordt geconfronteerd met de dreiging, dat het machtige buurland Babylonië zijn land zal bezetten; alleen is niet duidelijk wanneer. Hij ergert zich echter vreselijk aan het onrecht dat de leiders het volk aandoen; hij zoekt steun bij God. Hij zegt:

"Hoe lang nog, Heer, moet ik om hulp roepen? U luistert niet.
Er is zoveel geweld en ik schreeuw het uit. Waarom helpt U niet? Waarom moet ik al die ellende aanzien en waarom ziet U het zelf aan zonder iets te doen? Ik zie alleen maar onrecht, ruzie, onderdrukking. Mensen doen elkaar vreselijke dingen aan".
Toen kwam het antwoord van de Heer: "Schrijf dit visioen op, grif het met duidelijke letters op een grote platte steen, zodat het goed en snel te lezen is. Schrijf alles op, want het duurt nog een tijd voordat het gebeurt. Zolang het niet gebeurt, moet je wachten. En ook al duurt het lang, tóch zal het gebeuren. Dat is zeker. "
En Habakuk schrijft: Het loopt slecht af met mensen die anderen kwaad doen. Ze zullen ten ondergaan. Mensen die goed doen en trouw zijn aan God, die zullen leven.

Evangelie Lucas 17, 5-10
In die tijd zeiden de apostelen tot de Heer: 'Geef ons meer geloof.' Hij zei: 'Als ge geloof hadt als een mosterdzaadje, zoudt ge tot die moerbeiboom zeggen: Maak uw wortels los uit de grond en plant u in de zee, en hij zou u gehoorzamen.
Wie van u zal tot de knecht die hij in dienst heeft als ploeger of veehoeder bij diens thuiskomst van het land zeggen: Kom meteen aan tafel en tast toe? Zal hij niet eerder zeggen: Maar mijn maaltijd klaar; omgord je en bedien mij terwijl ik eet en drink; daarna kun je zelf eten en drinken? Moet hij de knecht soms dankbaar zijn omdat hij heeft gedaan wat hem is opgedragen? Zo is het ook met u: wanneer ge alles hebt gedaan wat u opgedragen werd, zegt dan: Wij zijn maar gewone knechten, wij hebben alleen maar onze plicht gedaan.'

Overweging
Toen God de wereld wilde scheppen (zo gaat een oud verhaal) legde hij zijn plan aan hooggeplaatste engelen voor. In die wereld zouden - volgens zijn plan - mensen komen, die konden kiezen tussen goed en kwaad. De engelen trokken een bezorgd gezicht: 'Zou je dat wel doen, God? U ziet toch wat er gebeurt daar beneden in die wereld? Onrecht, ruzie , onderdrukking. Mensen doen elkaar vreselijke dingen aan.'
'Ik zal er een nacht over slapen', zei God. In die nacht had God een droom. Hij droomde over: Aleksei Navalny en zijn vrouw Julia, over Jezus van Nazareth, over Ken Saro Wiwa, over Sophie Scholl, over Maximiliaan Kolbe, Maarten Luther King, Oscar Romero… ga maar door. De volgende morgen zei God tot de hooggeplaatste engelen: 'en tóch gaat mijn plan door; ik wil geen robots, maar zulke kanjers van mensen.'

Beste mensen, vandaag sta ik hier voor de laatste keer voor u. Ondanks alles wat er inderdaad in de grote wereld plaats vindt, en dat is nogal wat, wil ik niet in mineur eindigen, maar God danken voor zijn beslissing. Want als mensen die ik zojuist noemde, áls zulke mensen mogelijk zijn, als mensen tot goddelijke hoogte kunnen groeien, ja dán is dát de bron van hoop dat het goed gaat komen met onze wereld.

Ik weet zeker dat u de geschiedenis van de meesten wel kent, maar ik zeg graag iets over een van hen: een jonge vrouw in München, studente filosofie, Sophie Scholl. Zij is 21 jaar, leidster van de verzetsgroep Die Weisze Rose; zij werd gesnapt bij het verspreiden van folders tegen het Naziregime. Op 22 febr. 1943 werd zij ter dood veroordeeld en op diezelfde dag nog geëxecuteerd in de Stadelheim gevangenis in München, onthoofd. Haar laatste woorden waren: 'Hoe zal gerechtigheid het ooit winnen, als bijna niemand bereid is zich in te zetten voor een rechtvaardige zaak? [….] Er zijn in het leven hogere waarden dan het leven zelf.'

Als dit geen geloven is, dan weet ik niet wat het wél is. Geloven is: de droom van God van een nieuwe wereld koesteren; erop vertrouwen dat deze er kán/zál komen; er aan bouwen, en als het moet je leven ervoor geven.

Ik ga naar de eerste lezing van vandaag; God zegt tegen de profeet Habakuk: "Schrijf mijn droom op; grif het met duidelijke letters op een grote platte steen, zodat het goed te lezen is; het zál ooit gebeuren… Het loopt slecht af met mensen die anderen kwaad doen; zij zullen ten onder gaan. Maar mensen die goed doen (er aan bouwen dus) en trouw zijn aan God , die zullen leven."

Lieve mensen, ik ervaar mijn eigen leven als een Godsgeschenk: mee te hebben mogen werken aan de komst van die mooie wereld die hem voor ogen stond. Daaraan mee te hebben mogen werken met deze gemeenschap van mensen die ook hun zin, hun kennis en kunde aanbieden aan God voor dat doel.

En dan is er nog iets dat bij mij opkomt: wat is het geweldig dat velen van ons erin geloven dat de komst van die mooie wereld niet uitgesteld hoeft te worden tot het einde der tijden, tot na onze dood. Dat zij zeggen: wáárom zou het nú niet kunnen beginnen, wáárom zouden wij dat tijdstip niet naar voren halen, naar vandaag?! Ik popel als ik denk aan de komende Rondetafelconferentie, die de bisschop van Roermond heeft belegd over: hoe de kerk in dit bisdom moet worden/kán worden; dat heeft m.i. alles dáármee te maken.

Ik lees een citaat van Huub Oosterhuis: 'Deze wereld is verschrikkelijk. Er is geen beginnen aan. Er is geen God en geen Jezus die aids-Afrika zal redden. God zwijgt zo diep dat je denkt: hij bestaat niet; zo voelt het. Er is maar één oplossing : dat je 'en tóch' zegt en 'hier ben ik'. En om je heen kijkt of er nog iemand is die óók…. En dat je dan samen probeert te redden wat je redden kunt. En als er niemand is die ook….. , dán maar alleen. Misschien is er wél iemand die ook, misschien wel twee, of drie, …. Zó is de man Jezus van Nazareth ook begonnen. Hij zag niemand….. en toen zag hij er eén….en toen nog één, en toen nog één'.

Hier lijkt het in de lezingen vandaag over te gaan. Kijk om je heen, zegt Jezus tegen zijn leerlingen. Jullie vragen om méér geloof, om méér vertrouwen. Kijk naar de kracht van het mosterdzaadje: dát is het begin van verandering; met zo'n geloof kun je de hele wereld aan. Leven in geloof betekent: vasthouden aan de hoop dat er telkens iets nieuws gebeurt, kán gebeuren, iets ongehoords, iets groots…… maar

wel dóór ons en mét ons . ‘Het vraagt van óns’, zegt paus Franciscus met Kerstmis, enkele maanden voor zijn dood), ‘om verontwaardigd te zijn over wat niet goed gaat, en de moed te hebben het te veranderen. Het vraagt van ons om pelgrims te worden, zoekers naar de waarheid, dromers die nooit moe worden, mannen/vrouwen die zich laten uitdagen door Gods droom: een nieuwe wereld waarin vrede en gerechtigheid heersen, broederschap/zusterschap.’

‘Hoort hoe God met mensen omgaat, hoe hij…’, zongen wij in het begin; wat let ons om ook zo met elkaar om te gaan…. het Koninkrijk van God gestalte te geven in ons doen laten; broeders en zusters te zijn? Ja, wat let ons?! Amen.